

An toàn thực phẩm: Đừng để việc đã rồi!

12:47 01/06/2024

Trước thực trạng hàng loạt vụ ngộ độc thực phẩm quy mô lớn xảy ra trong thời gian qua, khiến hàng trăm người phải nhập viện cấp cứu, nhìn nhận về vấn đề này, các đại biểu Quốc hội đề nghị Chính phủ có đánh giá rõ hơn về nguyên nhân và đề ra giải pháp quản lý cụ thể.

Cần kiểm tra, giám sát thường xuyên đảm bảo ATTP bếp ăn tập thể trường mầm non, trường tiểu học, khu công nghiệp.

Nhiều vụ ngộ độc quy mô lớn

Tại Hội nghị tăng cường công tác đảm bảo an toàn thực phẩm và phòng chống ngộ độc thực phẩm diễn ra cuối tháng 5 mới đây, TS. Nguyễn Hùng Long, Phó Cục trưởng Cục An toàn thực phẩm (Bộ Y tế) cho biết, riêng trong 5 tháng đầu năm 2024, cả nước ghi nhận 36 vụ ngộ độc thực phẩm. Số vụ ngộ độc giảm so với cùng kỳ năm 2023 (5 tháng đầu năm 2023 xảy ra 40 vụ ngộ độc), nhưng

số lượng người mắc lại tăng hơn 1.000 người. “Có những vụ ngộ độc với số mắc quy mô lớn, hàng trăm người mắc và nhập viện”, ông Long cho hay.

Đáng chú ý, có 3 vụ ngộ độc thực phẩm xảy ra ở bếp ăn tập thể trong các khu công nghiệp, khu chế xuất làm 518 người mắc, tăng 457 trường hợp so với cùng kỳ 2023. Số vụ ngộ độc trong trường học và số mắc đều giảm so với cùng kỳ.

Về nguyên nhân gây ra các vụ ngộ độc thực phẩm, ông Long cho hay, ghi nhận 11 vụ ngộ độc thực phẩm liên quan đến vi sinh vật khiến 1.241 người mắc, không ghi nhận trường hợp tử vong; chiếm 30,6% tổng số vụ, nhưng chiếm đến 58% số mắc. 2 vụ ngộ độc xảy ra do nguyên nhân hóa chất; 6 vụ do độc tố tự nhiên; 17 vụ ngộ độc không xác định nguyên nhân.

Một số vụ ngộ độc thực phẩm tương đối lớn thời gian gần đây như tại Sóc Trăng, vụ ngộ độc xảy ra hồi tháng 1/2024 tại hộ kinh doanh bánh mì Thu Hà, làm 150 người mắc và nhập viện. Nguyên nhân do vi sinh vật *Salmonella* trong thịt nguội.

Còn ở Khánh Hoà, hồi tháng 3 cũng xảy ra một vụ ngộ độc tại quán cơm gà Trâm Anh, làm 369 người mắc và nhập viện. Nguyên nhân do vi sinh vật *Salmonella* trong gà. Quán cơm này không thực hiện kiểm thực 3 bước và lưu mẫu thức ăn theo quy định, không cung cấp được các hợp đồng và giấy tờ liên quan đến nguyên liệu thực phẩm...

Hồi cuối tháng 4, tại tỉnh Đồng Nai, vụ ngộ độc ở tiệm bánh mì Cô Bằng cũng làm 547 người mắc và nhập viện. Nguyên nhân do vi sinh vật *Salmonella* trong thịt lợn đã qua chế biến, chả lụa. Tiệm bánh mì này cũng không có đăng ký kinh doanh, không có giấy chứng nhận cơ sở đủ điều kiện an toàn thực phẩm.

Giữa tháng 5/2024, xảy ra vụ ngộ độc tại bếp ăn tập thể Công ty TNHH Shinwon Ebenezer Việt Nam (Vĩnh Phúc), khiến 438 người mắc và đi viện. Nguyên nhân vụ ngộ độc hiện vẫn đang chờ kết quả điều tra...

Theo Thiếu tướng Nhữ Thị Minh Nguyệt, Phó Cục trưởng Cục cảnh sát phòng chống tội phạm về môi trường, thông qua các vụ việc vừa qua cũng cho thấy nhiều vấn đề nổi lên về an toàn thực phẩm.

Trong đó phải kể đến tình trạng vi phạm quy định an toàn thực phẩm của cơ sở nhỏ lẻ, đặc biệt là thức ăn đường phố; thực trạng kinh doanh thực phẩm không rõ nguồn gốc ở cổng trường học, các khu công nghiệp với đối tượng là học sinh, công nhân phức tạp, chưa được kiểm soát chặt chẽ.

Tại các địa phương, các cơ quan được phân công không đồng nhất và có sự đan xen. Việc quản lý cơ sở sản xuất thực phẩm quy mô nhỏ còn chưa hiệu quả...

Hàng loạt vụ ngộ độc sau khi ăn bánh mì (hàng trăm người phải nhập viện) liên tiếp xảy ra

Trách nhiệm người đứng đầu

Thứ trưởng Bộ Y tế Đỗ Xuân Tuyên cho rằng, vấn đề đảm bảo an toàn thực phẩm rất quan trọng, bởi không chỉ ảnh hưởng trực tiếp đến sức khỏe của người dân, mà cả đến an ninh trật tự, kinh tế xã hội, hay vấn đề an sinh.

Chẳng hạn, vừa qua xảy ra một số vụ ngộ độc thực phẩm tương đối lớn ở Khánh Hòa, Đồng Nai, Vĩnh Phúc..., đã ảnh hưởng đến sức khỏe của người lao động, người dân, sản xuất của doanh nghiệp.

Theo Thứ trưởng Đỗ Xuân Tuyên, việc đảm bảo an toàn thực phẩm liên quan đến nhiệm vụ của các cấp, các ngành, từ trung ương đến địa phương và của toàn dân, chứ không chỉ của ngành Y tế, Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn hay Công Thương.

Vì vậy, Bộ Y tế đề nghị các địa phương tiếp tục thực hiện nghiêm túc Chỉ thị số 13/CT-TTg của Thủ tướng Chính phủ về việc tăng cường trách nhiệm quản lý nhà nước về an toàn thực phẩm; Chỉ thị số 17/CT-TTg về việc tiếp tục tăng

cường trách nhiệm quản lý nhà nước về an toàn thực phẩm trong tình hình mới...

Đồng thời, các địa phương cần thực hiện phân công trách nhiệm, chuẩn bị sẵn kế hoạch, phương án của Ban chỉ đạo về xử lý, điều tra, khắc phục ngộ độc thực phẩm. Người đứng đầu các cấp phải chịu trách nhiệm khi để xảy ra vi phạm pháp luật về an toàn thực phẩm trên địa bàn.

“Không để xảy ra tình trạng cơ sở lợi dụng có Giấy chứng nhận đủ điều kiện an toàn thực phẩm do ngành Nông nghiệp, Công thương cấp theo quy định, nhưng lại thu gom các nguyên liệu trôi nổi, không rõ nguồn gốc xuất xứ để cung cấp cho bếp ăn tập thể các công ty, khu công nghiệp, khu chế xuất”, lãnh đạo Bộ Y tế nhấn mạnh.

Riêng đối với các Ban quản lý khu công nghiệp, khu chế xuất, Thứ trưởng Đỗ Xuân Tuyên yêu cầu cần chỉ đạo các doanh nghiệp, nhà máy, phân xưởng kiên quyết không ký hợp đồng với các cơ sở không đủ điều kiện an toàn thực phẩm, không có Giấy chứng nhận cơ sở đủ điều kiện an toàn theo quy định cung cấp nguyên liệu, cung cấp suất ăn, dịch vụ ăn uống.

Lo ngại có việc buông lỏng quản lý

Tại chương trình Kỳ họp thứ 7, Quốc hội khóa XV (chiều 29/5), tại Nhà Quốc hội, đại biểu Nguyễn Minh Tâm, Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Quảng Bình lo ngại: “Chưa bao giờ tình trạng ngộ độc thực phẩm đang diễn ra trên quy mô rộng và loại hình đa dạng như hiện nay. Dư luận đang đặt ra câu hỏi về quy trình quản lý giám sát vệ sinh an toàn thực phẩm”.

Thức ăn đường phố tại Việt Nam mang lại sự tiện dụng cho người dân nhưng xét về quy trình an toàn thực phẩm thì hầu hết chưa đảm bảo

Theo đại biểu Tâm, thức ăn đường phố tại Việt Nam mang lại sự tiện dụng cho người dân, phù hợp với túi tiền của nhiều người..., thậm chí có tới năm món ăn Việt Nam đã lọt vào top 100 món ăn đường phố hấp dẫn nhất châu Á.

Tuy nhiên, xét về quy trình an toàn thực phẩm thì hầu hết chưa đảm bảo, không truy xuất được hết nguồn gốc của thực phẩm, các cơ sở cũng không lưu mẫu để kiểm tra khi cần...

Theo Nghị định 15/2018, đối tượng không thực hiện cấp giấy chứng nhận cơ sở đủ điều kiện an toàn thực phẩm, đáng chú ý là các cơ sở kinh doanh thực phẩm không có địa điểm cố định, cơ sở kinh doanh thức ăn đường phố... thuộc quản lý của ngành công thương.

Đại biểu Tâm nói việc quản lý của ngành liệu có hiệu quả khi mỗi ngày có đến hàng triệu xe thức ăn, đồ uống lưu động, bếp ăn tập thể cho công nhân, học sinh... Các cơ sở hoạt động lại sau khi bị đình chỉ liệu có đưa ra quy trình sản xuất đảm bảo vệ sinh hay không, bởi có cơ sở sẵn sàng từ bỏ thương hiệu để lập ra cơ sở mới...

Từ quy định trên, đại biểu Tâm cho rằng, sẽ dễ dàng nhận ra khoảng trống từ việc quản lý về vệ sinh an toàn thực phẩm, làm ảnh hưởng tới tính mạng người dân, du khách... “Việc rà soát lại quy trình quản lý vệ sinh an toàn thực phẩm để hạn chế các vụ ngộ độc trong thời gian tới là việc rất cần thiết”, đại biểu

Tâm nhấn mạnh.

Đại biểu Tâm đề nghị Quốc hội, Chính phủ tiếp tục hoàn thiện các chính sách, pháp luật nhằm tạo hành lang pháp lý quản lý nhà nước về an toàn thực phẩm, đặc biệt là thực phẩm đường phố. Cùng với đó là rà soát, nâng mức xử phạt đối với hoạt động kinh doanh thực phẩm vi phạm và có chế tài đủ mạnh để răn đe; tập trung đầu tư nguồn lực trong lĩnh vực này.

Đồng thời chỉ đạo các bộ, ngành liên quan xây dựng phần mềm ứng dụng quản lý việc truy xuất nguồn gốc, chất lượng sản phẩm của từng cơ sở bán hàng lưu động, đường phố. “Việc này sẽ tạo thuận lợi cho cả người mua và việc truy xuất, giám sát nguồn gốc nguyên liệu của cơ quan chức năng, vừa tạo thuận lợi cho cơ quan quản lý về xử lý sai phạm” – đại biểu Tâm nhấn mạnh.

Về vấn đề này, đại biểu Nguyễn Văn Thi, đoàn Bắc Giang cũng bày tỏ lo ngại về hàng loạt vụ ngộ độc thực phẩm trong các bếp ăn tập thể xảy ra liên tục trong thời gian qua, khiến hàng trăm người phải nhập viện cấp cứu.

“Vấn đề ở đây nguyên nhân do đâu? Do cơ chế còn khoảng trống trong sự chồng chéo của các quy định pháp luật, hay việc buông lỏng quản lý của các cơ quan chức năng. Đề nghị Chính phủ cần có đánh giá rõ hơn để có giải pháp quản lý chặt chẽ trong thời gian tới”, đại biểu đoàn Bắc Giang nêu quan điểm.

Bùi Quyền